

ze dne 9. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Citujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., věcně však uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., tvrdí zmateční stížnost, že soud první stolice mylně vykládá pojem svěřeni trestankyně Anny V-ové doзору stěžovatele jako inspektora vězeňské stráže, jehož povinnosti jsou upraveny v §§ 60—75 instrukce pro trestní soudy ze 16. června 1854, čís. 165 ř. zák. Z ustanovení těch je prý vidno, že obžalovanému jako inspektoru vězeňské stráže přísluší bezprostřední dozor nad dozorčím personálem ve věznici, že však trestanci nejsou svěřeni jeho bezprostřednímu dohledu, nýbrž jen nepřímo prostřednictvím vězeňské stráže. Z toho prý plyne, že ani Anna V-ová nebyla svěřena jeho bezprostřednímu dozoru. Stížnost není v právu, neboť jednak úzce vykládá zákonný pojem »dohledu« podle § 132 III. tr. zák., zaměňujíc jej zřejmě s pojmem »střežení uvězněných« podle § 45 soudní instrukce, jež ovšem zpravidla přísluší dozorcům vězňů. Dohled ve smyslu § 132 tr. zák. zahrnuje však v souzeném případě, při věznicích, nejen jejich bezprostřední hlídání v technickém slova smyslu, vykonávané dozorcí vězňů, nýbrž i výkon každé pravomoci, která jest příslušnými předpisy propůjčena nad vězni určitým úředním osobám k tomu účelu, by byl zabezpečen řádný výkon vazby na osobách jí podrobených; vězni se tím dostali v osobní svobodě pod takový vliv oprávněných úředních osob, že nebezpečí vzcházející z toho, by jejich závislosti nebylo využito sváděním k vykonání nebo dopuštění smilných činů, bezpochybně opodstatňuje, by každý vztah k vězňům, vyplývající z úředního postavení osob na provádění výkonu vazby súčasněných, byl považován za svěřeni k dohledu ve smyslu § 132 III. tr. zák. U inspektora vězeňské stráže je to však i s hlediska bezprostřednosti dohledu stěžovatelem žádané tím příznačnější, že předpisy, kterých se sama zmateční stížnost dovolává, určují — mimo všeobecné nadřízení inspektora dozorcům vězňů v § 46 instr. — přímo úkony, které má proti vězňům prováděti bezprostředně inspektor stráže sám (přijetí do vazby podle § 46, popis osoby a šatstva podle § 51, oznámení o převzetí do vazby podle § 60, raporty podle § 61, opatrování klíčů podle § 70, účast při spoutání podle § 71, prohlídka věznice podle § 72 atd.), jimiž jest právě založen i onen bezprostřední dohled nad vězni, který vyžaduje zmateční stížnost pro použití § 132 tr. zák.; tím jasněji jest jimo prokázáno, že vězňové jsou proti inspektoru vězeňské stráže v poměru osob svěřených k dohledu v tom mravním smyslu, jaký má § 132 tr. zák. na zřeteli. Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. není tedy opodstatněn.

Čís. 3635.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. se nevyhledává, by pachatel doporučoval použití prostředků násilných;

nezáleží na tom, zda měla činnost pachatelova zevní účinek a jaký dojem činila na posluchače; stačí, že byla s to, by u posluchačů vzbudila nepříznivé smýšlení proti státu, k němuž náležejí.

Pobuřování proti ústavní jednotě československého státu poukazováním na nepříznivé pro posluchače (německé národnosti) účinky jeho vzniku a nabádáním k působení na odčinění poroby podle příkladu Jahnova po porážce Němců u Jeny.

(Rozh. ze dne 23. října 1929, Zm I 296/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 26. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje jen hmotněprávní zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. Dovojuje, že obžalovaný byl odsouzen neprávem pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., poněvadž prý v závadných jeho slovech, jak je rozsudek zjišťuje, nelze shledávati pobuřování vůbec a proti statkům chráněným v § 14 čís. 1 cit. zák. zvláště. Vycházejíc ze správného jinak výkladu pojmu pobuřování (obsaženého v četných rozhodnutích nejv. soudu), při němž neprávem zdůrazňuje doporučování »prostředků násilných« — jichž však k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 14 čís. 1 není třeba, poněvadž by v takovém případě šlo o zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., — snaží se zmateční stížnost doličiti, že smysl řeči obžalovaného byl jiný, než zjišťuje napadený rozsudek, že směřovala ke kulturnímu posílení Němců. zejména prý nemluvil obžalovaný o hranicích státních, nýbrž o ideálních, zahrnujících v sobě kulturní a duchovní společenství a sounáležitost obyvatelstva německého kmene a národnosti; výrok o dosažení svobody se prý nevztahoval na svobodu politickou, nýbrž na »relativní« — svobodu kulturní, náboženskou a duchovní, jíž může dosíci každý jednotlivec i národ v hranicích státu; že tomu tak je, vyplývá prý i z toho, že obžalovaný nabádal posluchače, by se zdržovali alkoholu a kouření; ostatně prý jest pojem svobody a »svobodné říše« neurčitý a mnohoznačný, spíše prý šlo o řečnickou frázi; o pobuřování nemůže prý býti řeči již proto, že řeč byla všeobecná a žádný ze svědků nepotvrdil, že činila na něho dojem řeči státu nebezpečných. Vychází-li se ze smyslu závadné řeči obžalovaného, jak jej formálně bezvadně zjišťuje rozsudek, nelze v jeho podřadění pod trestní ustanovení § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. shledati právní omyl. Podle přesvědčení soudu obžalovaný srovnával poválečné poměry příslušníků německé národnosti v Československé republice s poměry, jaké byly v Německu po porážce u Jeny; dával za příklad působení Jahnova, směřující k odčinění porážky; nabádal posluchače ke stejnému působení na odčinění nynější poroby — rozumí se německé menšiny v Čsl. re-

publice. Směr, jakým se mělo nésti toto působení, projevil zřetelně ve výrocih: »Es muss, es wird, wieder anders werden; die Grenze zum Beispiel, die uns umgibt, hat die Menschenhand gezogen. Wir anerkennen, aber nur die Grenze, die Gott für unser Volkstum geschaffen hat.« Svými výroky obžalovaný poukazoval jednak na nepříznivé prý pro posluchače účinky vzniku československého státu, jemuž zřejmě přičítá nynější »porážku« Němců, »které neštěstí pronásleduje více než jejich předky« (arg. die Grenze, die uns umgibt atd.), jednak hlásal jako cíl politického snažení t. zv. právo sebeurčovací do důsledků, t. j. odtržení území obývaných národní menšinou německou od Československé republiky, do níž byla vtělena platnými smlouvami mezinárodními a přivtělení jich ke státu cizímu (arg.: »Freies Reich«) a pobuřoval tak proti ústavní jednotě československého státu. V tom i v onom směru vyvolával silnými prostředky u posluchačů nepřátelský vztah ke statkům, chráněným v § 14 čís. 1, tedy pobuřoval. Nezáleží na tom, že nedoporučoval použití násilných prostředků, ježto nejde o zločin podle § 15 čís. 3, nýbrž o přečin, k jehož skutkové podstatě se nevyhledává použití prostředků násilných. Nezáleží na tom, zda měla činnost pachatelova zevní účinek a jaký dojem činila na posluchače; stačí podle zákona, že byla způsobilá, by u posluchačů vzbudila nepříznivé smýšlení proti státu, k němuž náležejí. Poněvadž i ve směru subjektivním obsahuje rozsudek formálně bezvadné zjištění, že obžalovaný pobuřoval proti ústavní jednotě československého státu a pro jeho vznik úmyslně a vědomě, odpovídá odsuzující výrok správnému použití zákona a zjištěnému stavu věci.

Čís. 3636.

Povinnost uveřejnění rozsudek ve smyslu § 14 čís. 1 tisk. nov. stihá jen redaktora a vydavatele; nemůže býti uložena obviněnému, jenž byl rozsudkem uznán původcem závadné zprávy.

(Rozh. ze dne 23. října 1929, Zm I 541/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Výrokem rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 13. prosince 1928, jímž bylo obviněnému uloženo, by rozsudečný výrok bez důvodů na vlastní útraty a bez poznámky uveřejnil v periodickém tiskopisu »Der D. F.«, byl porušen zákon v ustanovení prvního odstavce § 14 tisk. novely ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.; výrok ten se zrušuje a pomíjí.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 13. prosince 1928 byl obviněný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti